

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

СЕРІАЛ «ГРА ПРЕСТОЛІВ» ЯК ЗРАЗОК МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Туча О. О., *студент*; СумДУ, гр. ЖТ-71

Масова культура має попит серед широких верств населення та переважно комерційно успішна. Виникла на протигагу елітарній культурі, яка була не доступна великій частині суспільства, і зараз маскульт навіть переважає над елітарною культурою.

Мета роботи – з'ясувати особливості серіалу «Гра престолів» (ГП) як явища масової культури. Термін «масова культура» запропонував М. Горкгаймер у 1941 році [3]. Вона розрахована на споживання всіма людьми, незалежно від їхнього місця проживання, віку та статі. Це і пояснює таку популярність. Поп-культура орієнтована на комерційні цілі, тому здатна маніпулювати свідомістю людей. Це означає використання стереотипів, відсутність високоінтелектуального контенту, створення образів, якими хочеться захоплюватись. А звідси – зниження культурних цінностей або повна їхня відсутність [4].

Серіали стали класичним прикладом масової культури. Їхня перевага над фільмами у тривалості. Адаже серіали можуть тривати кілька років. Глядачам цікаво захоплюватися вигаданими героями, поринати у серіальний світ, відчувати себе частиною цього світу. Цим і користуються творці серіалів. Ми готові дивитися кожну серію, платити за цю можливість, купувати товари за темою серіалу. І все для того, щоб жити в кращому місці. Такий собі «масштабний ескапізм».

«Гра престолів» – американський телесеріал у жанрі фентезі, створений за мотивами циклу романів «Пісня льоду й полум'я» письменника Джорджа Р. Р. Мартіна. Містить сім сезонів, зараз триває робота над останнім, восьмим сезоном. З 2011 р. став одним із найпопулярніших серіалів у світі [1].

Ознаки та прийоми масовізації в серіалі «Гра престолів»:

- Орієнтація на «середню людину»: пияцтво, еротика, бійки.
- Гнучкість: у кінці п'ятого сезону помирає один з головних героїв, але через обурення глядачів автори повертають його.
- Комерційний характер: першу серію п'ятого сезону подивилися майже 8 млн людей, що принесло значний прибуток НВО, який є виробником серіалу.
- Стереотипи: Середньовіччя – це бійки, війни та розпушта.

- Ескапізм: дракони, гарні жінки та подвиги відволікають від буденного та сірого життя.
- Надмірне захоплення «чужою» культурою: серіал виготовлений у США, типових ознак Середньовіччя на кшталт лицарів там не було.
- Зв'язок зі ЗМІ: про нові сезони серіалу повідомляє не лише компанія-виробник, а й звичайні програми новин.
- Культивування незадоволеності життям: відсутність пригод, буденність змушують глядача задуматися: «А чи правильно я живу?».
- «Поганий смак»: постійні вислови про те, що людина має поганий смак, якщо не дивиться цей серіал, змушують таки подивитися його.

Ступінь впливу на аудиторію:

- З 2011 р. серіал став найпопулярнішим в історії компанії НВО.
- Кожну серію 6-го сезону в середньому подивилися 25 млн людей.
- Діють курси дотракійської та валрійської мов, що згадані в ГП.
- В Ісландії збільшились прибутки від туристів, які відвідують озеро, що було зняте в серіалі.
- За соціальними мережами акторів стежать мільйони людей (наприклад, Емілія Кларк має 9,7 млн підписників в Instagram).
- У США комік порівняв Г. Клінтон із одним з персонажів серіалу.
- Фраза «Зима близько» стала окремим мемом, який широко використовується й поза серіалом.

• Паблік ГП в соцмережі «ВКонтакте» має 700 тис. підписників [2].

Отже, серіал «Гра престолів» є типовим зразком масової культури, оскільки використовує всі зазначені раніше прийоми масовізації, щоб підтримувати свою популярність серед широких верств населення.

1. Гра престолів (телесеріал) [Електронний ресурс] : Вікіпедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Гра_престолів.
2. «Игра престолов» как культурный феномен: пять ипостасей сериала [Электронный ресурс] // BBC Русская служба. – 2017. – Режим доступа : <http://www.bbc.com/russian/features-40632555>.
3. Масова культура [Електронний ресурс] : Вікіпедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Масова_культура.
4. Мордовина Л. В. Феномен массовой культуры в современном обществе [Электронный ресурс] / Мордовина Л. В., Шилова А. // Аналитика культурологии. – 2009. – № 2. – Режим доступа : http://analiculturolog.ru/journal/archive/item/397-article_25-6.html.

Керівник: Євтушенко О. М., *викладач*